

« » квітня 2026 року

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП
«Про початок розслідування зловживань на оптовому енергетичному
ринку»

Відповідно до статті 22¹ Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) НКРЕКП проводить розслідування зловживань та інших порушень на оптових енергетичних ринках відповідно до затвердженого порядку.

Відповідно до пункту 4.1. глави 4 Порядку розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.09.2023 № 1756 (далі – Порядок розслідування), інформація про учасника оптового енергетичного ринку, що зазначається в проєкті рішення про початок розслідування, або про відмову від проведення розслідування, є конфіденційною та повинна бути знеособлена.

ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» (далі – ОГТСУ) відповідно до вимог глави 2 Порядку розслідування подано повідомлення листом від 02.02.2026 № ТОВВИХ-26-2075 (далі – Повідомлення) про здійснення учасниками оптового енергетичного ринку (постачальниками та оператором газорозподільної системи) операцій у жовтні 2025 року, які містять ознаки зловживання на оптовому енергетичному ринку.

Відповідно до Повідомлення учасники оптового енергетичного ринку як замовники послуг транспортування вчиняли операції з купівлі-продажу (передачі) обсягів природного газу, за результатами яких надсилались ОГТСУ торгові сповіщення на відчуження/набуття природного газу у жовтні 2025 року в обсязі недостатньому для врегулювання добового небалансу.

Відповідно до даних ОГТСУ протягом жовтня 2025 року співвідношення остаточної алокації до попередньої алокації по учасниках оптового енергетичного ринку склало від 533% до 782%.

Підтвержені номінації/реномінації (14 300 та 319 715 метрів кубічних) замовлена потужність на газові доби жовтня 2025 року (14 300 та 319 715 метрів кубічних), а також підтвержені торгові сповіщення на інформаційній платформі ОГТСУ про набуття природного газу учасників оптового енергетичного ринку у жовтні 2025 року (15 100 та 312 995 метрів кубічних), попередня алокація (14 732



та 308 343 метрів кубічних) істотно нижчі за остаточні алокації цих учасників оптового енергетичного ринку (78 587 та 2 410 934 метрів кубічних).

Замовники послуг транспортування, зокрема постачальники природного газу, при здійсненні операцій з купівлі-продажу обсягів природного газу між замовниками послуг транспортування на товарній біржі або поза нею (передача обсягів природного газу між двома портфоліо балансування замовників) надають торгові сповіщення тільки оператору газотранспортної системи, та оператору газорозподільної системи така інформація не надається.

Відповідно до положень пункту 6 глави 3 розділу IX Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, визначені оператором газорозподільної системи в акті приймання-передачі природного газу фактичні об'єм та обсяг розподілу та споживання природного газу по об'єкту споживача за підсумками розрахункового періоду (календарного місяця) передаються оператору газотранспортної системи у встановленому Кодексом ГТС порядку для проведення ним остаточної алокації по постачальнику споживача і є підставою для їх використання у взаємовідносинах між суб'єктами ринку природного газу, у тому числі для взаєморозрахунків між споживачем та його постачальником.

Відповідно до Повідомлення, учасники оптового енергетичного ринку як постачальники та оператор газорозподільної системи є пов'язаними особами.

Ураховуючи факт пов'язаності учасників оптового енергетичного ринку, постачальники природного газу доводили інформацію до відома оператора газорозподільної системи, який у свою чергу вносить дані щодо подач та відборів природного газу з урахуванням інформації, яка міститься у торгових сповіщеннях учасників оптового енергетичного ринку.

ОГТСУ навів детальний розрахунок плати за врегулювання щодобових небалансів учасників оптового енергетичного ринку в жовтні 2025 року, а також здійснив розрахунок плати за врегулювання щодобових небалансів у випадку, якщо б дані попередньої та остаточної алокації учасників оптового енергетичного ринку були співставними (рівними), відповідно до якого загальна вартість щодобових негативних небалансів учасників оптового енергетичного ринку була б більшою на 5 136 599,98 грн (з ПДВ).

За даними ОГТСУ за результатами жовтня 2025 року замовники послуг транспортування в кількості 228 суб'єктів замовили послуги транспортування та в подальшому їх обсяги транспортування природного газу були включені ОГТСУ до розрахунку плати за нейтральність балансування.

Ураховуючи розрахунок, що при внесенні попередньої алокації на рівні остаточної вартість негативних небалансів без ПДВ для учасників оптового енергетичного ринку була б більшою на 4 280 466,65 грн, розмір коштів, які б були сплачені ОГТСУ замовникам послуг транспортування як плата за нейтральність за жовтень 2025 року також були б більшою на 4 280 466,65 грн.

Отже, інші учасники оптового енергетичного ринку – замовники послуг транспортування у кількості 228 суб'єктів недоотримали кошти в розмірі 4 280 466,65 грн, що також мало вплив на вартість оптового енергетичного продукту – договору транспортування природного газу.

Листами від 18.02.2026 № 51-12.1.2/26inv та від 26.02.2026 № 57-12.2/26inv НКРЕКП звернулось до учасників оптового енергетичного ринку про надання інформації та пояснень. Однак, учасники оптового енергетичного ринку не надали жодної відповіді.

НКРЕКП листами від 24.03.2026 № 76-12.2/26inv та № 78-12.2/26inv повторно звернулась до учасників оптового енергетичного ринку з вимогою надати інформацію та пояснення. Учасники оптового енергетичного ринку повторно не надали жодної відповіді.

Ураховуючи викладене вище, беручи до уваги відсутність пояснень та необхідної інформації від учасників оптового енергетичного ринку, факту пов'язаності учасників оптового енергетичного ринку є ознаки того, що учасники оптового енергетичного ринку здійснили маніпулювання на ринку природного газу шляхом подання номінацій/реномінацій, торгових сповіщень, обсяги в яких істотно відрізнялись від фактичних обсягів природного газу, відібраних їхніми споживачами, що призвело до створення оманливого уявлення про попит відповідно до оптового енергетичного продукту та вплинуло на вартість оптового енергетичного продукту – договору транспортування природного газу, внаслідок чого замовники послуг транспортування у кількості 228 суб'єктів ринку природного газу недоотримали плату за нейтральність балансування за жовтень 2025 року у розмірі 4 280 466,65 грн (без ПДВ).

З огляду на зазначене вище, Департамент розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності пропонує прийняти постанову «Про початок розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку».

**Заступник директора Департаменту-
начальник відділу розслідувань
зловживань та інших порушень на
оптовому енергетичному ринку**

Олена ЖУРАВЕЛЬ



**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про початок розслідування
зловживань на оптовому
енергетичному ринку

Відповідно до статті 20² Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Порядку розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 вересня 2023 року № 1756, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Почати розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку учасниками оптового енергетичного ринку за повідомленням Товариства з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України», наданим листом від 02 лютого 2026 року № ТОВВИХ-26-2075.

2. Створити комісію з розслідування у складі, затвердженому наказом Голови НКРЕКП.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО